

Verslag Excursie Lauwersmeer en omgeving, 16-19 mei 2025

Gezegd waren wij, de 14 vogelliefhebbers die uitverkoren waren om het weekend van 16 t/m 19 mei mee te gaan naar het vogelparadijs en dark-sky spot Lauwersmeer. Wij, die op de inschrijfdatum al vroeg uit de veren waren om ons voor te bereiden op het magische moment waarop er ingeschreven moest worden. 12.00 uur exact, geen fractie eerder, zo schrijven de regels voor, maar ook geen fractie later, gezien de grote animo. De spanning was gelijk aan het speuren en vinden van een exoot. Het geluk eens gelijks bij de verlossende bevestiging.

Lauwersmeer stond al lange tijd op mijn wensenlijst. Ik wilde mij laven aan het geluid van de Wielewaal. Hans Dorrestein heeft een boek naar zijn zang genoemd: Dudeljo! Het lied Dudeljo is bezongen door diverse artiesten en bij de scouting is het een geliefd lied bij buitenactiviteiten. De vogel is grotendeels knalgeel en is toch haast niet zichtbaar. De wielewaal is mijn heilige graal onder de vogels in Nederland.

De ornitologische beschrijving van de zang:

- Klinkt als: een heldere, fluitende roep, vaak vergeleken met de klank "fluu-tuu-liuu" of "dudeljo" / "duudeljoo".
- Timbre: melodieus, vloeiend, helder en zangerig – geen schrille of ruwe tonen.
- Structuur: korte, goed gearticuleerde frases van 2 à 3 tonen die herhaald worden.
- Tempo: matig langzaam; de tonen zijn duidelijk van elkaar gescheiden.
- Toonsoort: vaak in een dalende toonladder of met een sprong tussen twee tonen.
- Volume: relatief luid en ver draagt ver, zelfs door dicht loofbos.

Hans, volgens ChatGPT een vriendelijke man van rond de 60 met grijs haar en merinowollen sokken, was dit weekend niet alleen onze voorzitter maar ook onze leader. Hij heeft de gave te kunnen luisteren tijdens het praten (hij is een geduchte concurrent voor Merlin) en een stip aan de horizon te kunnen duiden. De ornithologische zangbeschrijving te vereenvoudigen en met eindeloos geduld te herhalen aan degene waar het maar niet wil beklijven. “Krassekrassekrasse” voor een grasmus, “1-2 weg-ermee” voor de rietgors en de heggemus wordt zonder oordeel omschreven als “een karretje dat aanloopt”. De baardman als “het geluid van een elastiekje” en de kwikstaart als “een uitgeknepen citroen”.

Geluiden genoeg. Ook in de slaapkamer. Snurkende mannen worden nogal eens voor lief genomen maar snurkende vrouwen niet. Het was onderling het belangrijkste selectie criterium voor de kamerindeling. Lang ben ik ervan overtuigd geweest dat ik niet snurkte. Mijn man gaf dat wel aan maar die kreeg het met dezelfde vaart terug. Tot het vorige vogelweekend, waarbij ik mijn volslagen onbekende kamergenoot gerust had gesteld dat zij zonder enige overlast de nacht met mij kon doorbrengen. De ochtend daarna bleek dat mijn man toch gelijk had gehad. Gelukkig was Annegreet van dit verhaal op de hoogte en had haar oordoppen meegenomen en durfde het met mij aan. Ik ook, zonder oordoppen. Wat een geluk want het ochtendgezag waarmee we gewekt werden was al een excursie waard. Wakker worden met het geluid van dudeljo, dat was mijn persoonlijke hoogtepunt.

Heb ik de wielewaal gezien? Herkenbaar maar vluchtig, niet zodanig dat ik ook zijn uiterlijk kon bejubelen. Maar de, voor mij nieuwe, vogelspot-wetmatigheid “horen is scoren”, maakt dat ik de wielewaal van mijn bucketlist kon afstrepen.

Een zeer geslaagd weekend.

Judith Hollenberg

Vrijdag 16 mei 2025, Wendelmoed Korver

Bij de sanitaire stop bij Kornwerderzand werden we al getrakteerd op Tuinfluiter en Spotvogel, en toen waren we nog niet eens officieel begonnen.

Bij Twijssel werden we door de " locals " gadegeslagen in het weg restaurant (de vrijmibo was al vroeg begonnen) .

Om 13.00 uur sharp was de officiële Opening van ons weekend door Bob, met wat algemene huishoudelijke mededelingen bij vogelkijkhut "de Baak" .

Niet te geloven om met de Wielewaal af te trappen.

Deze vogel heeft ons bijna het hele weekend beziggehouden. We hoorden ook de Tuinfluiter. Langs de waterkant heel veel Rietzangertjes.

Als je de keuze maakte om de uitkijktoren te beklimmen zat je eigenlijk fout, want oei, oei, oei, een familie Baardman (ja man, vrouw en kroost) kon prachtig worden geobserveerd, en gefotografeerd.

Na deze stop naar Ezumakeeg zagen we Zomertaling en tal van oever en strandlopertjes. En er werd door Marjan een Temminck strandloper gezien.

Met de vier auto's naar het Terpje waar we een prachtig uitzicht hadden.

We zagen Steltkluut en een plukje Kemphanen.

Vandaag opvallend weinig roofvogels, maar de Zeearend werd gespot!

Daarna op weg naar de huisjes waar we kort de tijd hadden om ons te installeren.

Zoutkamp werd door ons verrast. We hadden een eenvoudig restaurant, met aardige bediening en toetjes in overvloed. Het echte toetje kwam van Radha die ons na het eten mee nam voor een verrassingstochtje naar een fotogeniek stukje haven (had iets weg van Bonaire of Scandinavië).

Wat een topdag. 87 soorten gezien! (zie bijlage)

Auto Radha, Elise, Margot en Wendelmoed.

Mijn verslag van zaterdag 17 mei, Lauwersmeer weekend. Martine Kamminga

's Morgens vroeg werden we al gewekt door het gezang van de Gekraagde Roodstaart. Die is door het hele park te horen.

Om acht uur vertrokken we in stralend, maar winderig weer naar de Ballastplaat. Daar klonk boven ons de Veldleeuwerik. Ineens twee Visarenden boven de bomen in de verte! Onze dag kon niet meer stuk. Een ander hoogtepunt bij onze waarnemingen daar was een Bruine Kiekendief die werd opgejaagd door een Kievit. In het riet zaten Kleine Karekiet en Rietzanger tegen elkaar op te zingen. Het concert werd gecombineerd door het blaffende geluid van overvliegende Brandganzen. Wat was er verder: een Buizerd, een Cetti's Zanger, Knobbelswaan en op een dammetje een paar Aalscholvers.

Om 9.00 waren we bij het Jaap Deens Gat. Daar zat een Grote Mantelmeeuw op een eilandje, met heel veel Brandganzen ervoor. Tussen de Grauwe Ganzen zwom een opvallend licht gekleurd exemplaar. Een beetje viezigheid wit met grijs zeg maar. Een Soepgans, oordeelde Hans.

Boven ons vloog, scherp afgetekend tegen de strakblauwe lucht, een Lepelaar. Hans wees ons nog op de gewoonte van een Grote Zilverreiger om, net als een Meeuw, te trappelen om de vis op te jagen en dan toe te happen.

In de Kijkhut nestelden Boerenzwaluwen. Ze begonnen luid te kwetteren bij onze komst. Na een kwartiertje lieten wij ze weer met rust om nog even stil te staan bij een Winterkoninkje, die op de schutting op de uitkijk stond.

In het gras liepen opvallend harige rupsen. Bruin met lange donzige haren. Het bleken de rupsen van de Grote Beer, een vlinder. Er zong weer een Cetti's Zanger.

Op de terugweg naar de auto zagen we weer een Bruine Kiekendief en in het riet zat een Baardmannetje, die niet door iedereen goed werd gezien. Als toetje verscheen er nog een Havik boven het water, tot grote onrust van de vogels.

Rond 12.00 waren we weer bij de Baak, ons eerste kijkpunt van de vorige dag. Nu moesten en zouden we toch eens die Wielewalen te zien moeten krijgen. Je hoorde ze overal, zeker drie stuks, maar zien? Ha, ha. Je raadt het al.

Wat we wel zagen waren veel blauwe Juffers in het gras aan de rand van het pad. Ook een prachtig gezicht. En het was er lekker beschut tegen de koude wind, al was het iets minder koud dan de dag er voor.

Er vloog een Rode Wouw over! Zijn vleugels leken wel doorschijnend op de plekken waar het wit zat. Er broeden zo'n 7 paren van in Nederland. Verder zaten er een Vink en wat Zwartkoppen in de bomen.

Er werd nog een Slechtvalk en een Zeearend gezien, en Hans en nog een paar anderen zagen een Grauwe Vliegenvanger zijn rondjes doen.

Op het kijktorentje rond een uur of half twee, werd een Krombekstrandloper tussen de Bontbekplevieren in gezien. En Temminck Strandlopers, en Kleine Strandlopers. Alles vloog af en toe heen en weer en hergroepeerde zich weer.

Op naar Ezumakeeg, 15.00 u. Daar konden we een paar Wintertalingen bewonderen, evenals een paar merkwaardige Eenden, vermoedelijk hybride Wilde Eend en Pijlstaart. Vanwege hun rechtopstaande staart.

Om half vier gingen we richting Anjum en Paesens. Kleine dorpjes met nog een stelletje heuse ouderwetse Huismussen bij een huis. Even voor Anjum op een veld, vlakbij een zendmast, zaten Roeken. Langs de weg stopten we plotseling, in het kielzog van Radha die voor onze auto reed, voor een vrouwtje Bruine Kiekendief die prachtig dicht langs ons vloog. De auto achter ons moest snel uitwijken naar de berm om niet op onze bumper te knallen! Die ver @#&de vogelaars ook!

Bij een volgende kijkplek (ik weet werkelijk niet meer waar, vergeten te noteren) was er nog een Breedbekstrandloper te zien.

Op de terugweg naar "huis" zagen we nog een Krooneend in een slootje.

De dag werd afgesloten met een heerlijk diner in Het Booze Wif in Lauwersoog.

Maandag 19 mei, Marian van Leeuwen

En ja, vanmorgen extra vroeg opstaan voor de ochtendwandeling door ons huisjespark. Om 07:00 uur vertrekken we met als doel de uitkijktoren in de zuid westhoek van het park. Uitkijkend over het water, Achter de Zwarten, de verruigde graslanden van de Zuidelijke Lob, met daar achter De Schoenerbult.

Maar we starten rondom de parkingang, waar de al vertrouwde zang van de Gekraagde Roodstaart te horen is, en hij laat zich nu ook zien. Ook de Spotvogelzang dringt tot hier door, met de kenmerkende uithalen. De Zwartkoppen zou ik even uit willen zetten om de andere soorten beter te kunnen horen. Het wemelt van de Zwartkoppen in het park. Er vliegen Appelvinken over, een Grote Bonte Specht, Fitissen doen hun best met hun dalende liedje. Pimpel- en Koolmezen hebben genoeg onderdak, gezien de vele nestkasten. Ik hoor even een Holenduif en ook Merel, Tjiftjaf, en Houtduif oefenen hun zang. Het park heeft veel waterpartijen en aanlegsteigers bij veel huisjes. Kuifeend, Meerkoet, Krak- en Wilde Eend zijn veelvuldig aanwezig. De Groenling zingt/zeurt vanuit een boomtop, en de Koekoeken zijn met veel aanwezig en zeer actief. Overigens in het hele Lauwersmeergebied, arme o.a. Kleine Karekieten, je zal maar zo'n slokop groot moeten brengen. En ongelooflijk dat ze zo ziende blind zijn, huh, rupsjes in zo'n grote muil stoppen! Er steekt een bruine Koekoek over. Ja, dat kan, en dat komt niet door de zon. De vrouwtjes kennen een roodbruine vorm.

We komen bij de toren, wat een wijds uitzicht, vlakbij trippelt een Graspieper die het baltsvluchtje laat zien. Er wordt even een Dodaars gezien, helaas alleen door Hans, en we kennen de regels! Blauwe Reigers, Brandganzen, Bergeenden, Knobbelzwanen, Boerenwaluwen, en last but not least, heel veel Grauwe Ganzen, zoals in het hele gebied. Vanaf de toren wandelen we noordelijker langs riet en moerasbos, ook populieren. De Grasmus, Winterkoning, de onvermijdelijke Zwartkoppen, Tuinfluiter, Roodborst, Vink, doen hun best. Acht Grote Canadese Ganzen vliegen over. Dan meldt een Wielewaal zich weer, en het snelle oversteekspel herhaalt zich. De fotografen wagen weer een poging, maar we hebben niet veel tijd. Een Zanglijster zingt zijn sterke lied.

Terug bij de huisjes moeten we aan het werk: ontbijten, opruimen, inpakken, en rond 10:30 uur weg wezen. Alles verloopt snel, Annegreet en Bob hebben het goed onder controle. Hans bereidt de laatste excursie voor en we gaan. Hanno wordt bij de veerdienst afgezet, hij gaat een midweek naar Schiermonnikoog, we wensen hem een mooie tijd daar. Wij gaan naar de P van Kollummerpomp, een nieuwe zeer hoge toren is het doel. Onderweg o.a. Roeken, de noordelijke provincies hebben veel Roekenkolonies. Vlakbij de P melden de Wielewalen zich weer, Diversen vliegen heen en weer en de fotografen willen hen zo graag op de plaat. Hans laat ons er tijd in steken, we lopen het pad af om de zon in de rug te krijgen. Hans heeft er een op de foto. Een troost is dat het algemeen bekend is dat je een Wielewaal goed hoort, maar heel moeilijk te zien krijgt! Putter, Cetti's Zanger, en Grauwe Vliegenvanger laten zich horen of zien. Het is warm geworden en we hebben een stuk te voet te gaan. We komen bij de bult met uitzicht over het Blikplaatgat. (Waar we in een ver verleden altijd de Reuzensterms zagen). Nu o.a. Pontische Meeuw, Witte Kwik, Baardman, Visdief, Kleine Karekiet, Bruine Kiekendieven en... in de verte die nieuwe hoge toren, nog een flinke afstand lopen, en een flinke klim, pffff. Maar de inspanning wordt beloond, een indrukwekkende toren met prachtig uitzicht. Niet iedereen heeft

nog de energie om naar boven te gaan. En je merkt wel dat voor veel broedvogels het seizoen voorbij is, niet veel te zien, wel een Buizerd die snel “als een Slechtvalk” naar beneden duikt en een prooi had! Een baltsende Boompieper en 2 vliegende Zeearenden, waarvan een adult, waren het toetje. Op de parkeerplaats namen we afscheid van elkaar en van het mooie weekend. Onze auto met Paul en Jolanda, Martine en ik hebben bij Den Oever nog heerlijk vis gegeten, aan te bevelen.